

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๐/๒๕๔๗

วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อเท็จจริง

นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ตั้งแต่วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๘ และพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน และคู่สมรส (นางนวลเพ็ญ ภัทรเลาหะ) กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๓ โดยมีรายละเอียดของทรัพย์สินแต่ละรายการเป็นเช่นเดียวกันทั้งสองกรณี แตกต่างกันเพียงจำนวนเงินฝากใน ๓ บัญชีเงินฝากของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งที่เพิ่มขึ้น ๗ ล้านบาท

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวพบว่า มีรายการทรัพย์สิน ๓ รายการที่ผู้ถูกร้องมิได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง คือ

(๑) บัญชีเงินฝากของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจพบว่ามีอยู่ในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ แต่ผู้ถูกร้องมิได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จำนวน ๒๑ บัญชี และจำนวน ๑๘ บัญชี รวมเป็นเงิน ๖๕๘,๗๓๕,๑๗๖.๐๖ บาท และ ๓๒๐,๑๔๕,๘๑๘.๒๐ บาท ตามลำดับ

(๒) บัญชีเงินฝากของนางนวลเพ็ญ ภัทรเลาหะ ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจพบว่ามีอยู่ในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ แต่ นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ มิได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จำนวน ๔ บัญชี เป็นเงิน ๑,๑๕๔,๔๓๕.๘๔ บาท และ ๕๓๕,๑๔๐.๕๒ บาท ตามลำดับ

(๓) รายการที่ดินของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจพบว่ามีอยู่ในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ แต่นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ มิได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จำนวน ๑๗ แปลง รวมราคาประเมินของกรมที่ดิน ๑๘๖,๐๘๖,๒๐๐.๐๐ บาท และ ๑๕๕,๑๕๒,๑๐๐.๐๐ บาท ตามลำดับ

นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ซึ่งแจ้งว่านางเยวพา วณิชยวรรณต์ เลขานุการของตนเป็นผู้ทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินมาให้ตนลงลายมือชื่อ ตนมิได้อ่านข้อความเนื่องจากมีภารกิจมาก จึงลงลายมือชื่อไป และนางเยวพา วณิชยวรรณต์ ก็มีได้ประสานงานกับนางสาวอรทัย เวศสานนท์ สมุห์บัญชีบริษัท อุดสาหกรรมท่อน้ำไทย จำกัด ซึ่งเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากของตนอีกผู้หนึ่งด้วย แต่นางเยวพา วณิชยวรรณต์ ซึ่งแจ้งว่ารายละเอียดเกี่ยวกับเงินฝากและที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของนายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ นั้น นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ เป็นผู้จัดเตรียมเอกสารมาให้ทั้งสิ้น ตนจึงทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจากเอกสารหลักฐานดังกล่าวเท่านั้น

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ซึ่งประกอบธุรกิจมาเป็นเวลานาน โดยในการประกอบธุรกิจได้ใช้ความระมัดระวังในการดำเนินธุรกิจของตน จึงมีฐานะมั่นคงการจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของตนก็มีระเบียบเพื่อป้องกันการสับสน เช่น มอบหมายให้พนักงานแต่ละคนดูแลบัญชีเงินฝากแต่ละประเภทของตน ส่วนเอกสารเกี่ยวกับที่ดินก็เป็นผู้เก็บรักษาไว้เอง เมื่อจะใช้งานใดโดยการมอบหมายให้ผู้อื่นไปดำเนินการก็ทำหลักฐานไว้เป็นกิจจะลักษณะ พฤติการณ์ดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ ย่อมทราบดีว่าตนมีทรัพย์สินมากน้อยเพียงใด การที่แสดงรายการเงินฝากของตนมาเพียง ๓ บัญชี เป็นเงินรวม ๑๕ ล้านบาท ที่ดิน ๒๖ แปลง ซึ่งถือว่ามิมูลค่าไม่ถึงครึ่งของทรัพย์สินที่มีอยู่ แต่ที่แสดงมาเพียงบางส่วนก็โดยมีมูลเหตุชักจูงใจที่ว่าแสดงพอเป็นพิธีไม่เชื่อว่าจะมีการตรวจสอบอย่างจริงจัง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ในการประชุมครั้งที่ ๔๕/๒๕๔๖ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่านายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานวุฒิสภา ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนี้

(๑) ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

(๒) ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และถ้าวินิจฉัยว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีดังกล่าว ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ผู้ถูกร้องจะต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อใด

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ร้องในครั้งแรกนั้น ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินน้อยกว่าที่ตนเองมีอยู่ ทั้งตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจพบภายหลัง และตามที่ได้ยื่นเพิ่มเติมเป็นสัดส่วนที่มาก กล่าวคือ

ทรัพย์สินที่เป็นเงินมีอยู่ทั้งหมดประมาณสองพันล้านบาท แต่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ประมาณแปดสิบล้านบาท

ทรัพย์สินที่เป็นที่ดินมีมูลค่าประมาณสองร้อยล้านบาท แต่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ประมาณหนึ่งร้อยล้านบาท

ทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรสระบุว่า ไม่มีทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

จะเห็นได้ว่าจำนวนทรัพย์สินที่ผู้ถูกร้องแสดงในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งสองครั้งนั้น แตกต่างกันอย่างมากกับทรัพย์สินที่มีอยู่จริง ไม่สามารถจะกล่าวได้ว่า เป็นการรวบรวมทรัพย์สินที่ขาดไปในส่วนของรายละเอียด และเมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้ถูกร้องเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก และประกอบธุรกิจของตนด้วยความระมัดระวังโดยตลอดแล้ว ย่อมควรรู้ได้ว่าทรัพย์สินของตนมีอยู่เท่าไร แม้ว่าผู้ถูกร้องจะอ้างว่าได้ให้เลขานุการเป็นผู้รวบรวมและกรอกบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ก็ตาม หากผู้ถูกร้องได้อ่านเอกสารดังกล่าวอย่างรอบคอบอย่างวิญญูชนพึงปฏิบัติในการตรวจเอกสารที่สำคัญแล้ว ก็น่าที่จะทราบได้ว่าบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง แต่ผู้ถูกร้องก็มีได้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง กลับลงนามในบัญชีดังกล่าว

เช่นนี้ย่อมแสดงว่า ผู้ถูกร้องอยู่แล้วว่าบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่ถูกต้อง และไม่ได้แก้ไขให้ถูกต้องจนกระทั่งเวลาผ่านไปหนึ่งปี นับแต่การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง

ส่วนประเด็นที่ผู้ถูกร้องยกขึ้นต่อผู้ว่า ผู้ร้องอาศัยข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมมากล่าวหาผู้ถูกร้องเองนั้น ผู้ถูกร้องไม่สามารถนำมาอ้างได้ เพราะผู้ร้องได้มีกระบวนการสืบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความถูกต้องของบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง ก่อนที่ผู้ถูกร้องจะได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมด้วย

สำหรับทรัพย์สินและหนี้สินของกลุ่มสมรสที่ผู้ถูกร้องมิได้แสดงไว้นั้น ผู้ถูกร้องน่าจะรู้ได้ว่ากลุ่มสมรสมีทรัพย์สินมากน้อยเพียงใด ทั้ง ๆ ที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า กลุ่มสมรสมีทรัพย์สินมูลค่ากว่าเจ็ดสิบล้านบาท

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า นายวิฑูรย์ ภัทรเลาะห์ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ส่วนวันที่พ้นจากตำแหน่งนั้น ผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓ ก่อนหน้าที่ผู้ร้องจะตรวจสอบพบข้อเท็จจริง จึงวินิจฉัยห้ามผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปี นับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๓

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ